

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Дніпропетровська обласна рада
Дніпропетровська торгово-промислова палата
Технологічний центр БЕТА (Іспанія)
Університет Жирони (Іспанія)
Університет Кордоби (Іспанія)
Університет сільського господарства в Кракові (Польща)
Чеський університет природничих наук (Чехія)
Університет Мугла Сіткі Кочман (Туреччина)

«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ АГРАРНОЇ НАУКИ»

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
до 100-річчя Дніпровського державного аграрно-
економічного університету
(1922–2022 рр.)**

*м. Дніпро, Україна
18 травня 2022 року*

ЧАСТИНА 2

Дніпро
2022

Ministry of Education and Science of Ukraine
Dnipro State Agrarian and Economic University
Dnipropetrovsk Region State Administration
Dnipropetrovsk Regional Council
Dnipropetrovsk Chamber of Commerce
Beta Tech Center (Spain)
University of Girona (Spain)
University of Cordoba (Spain)
University of Agriculture in Krakow (Republic of Poland)
Czech University of Life Sciences Prague (Czech Republic)
Mugla Sitki Kocman University (Republic of Turkey)

**«THEORETICAL AND APPLIED ISSUES OF
AGRICULTURAL SCIENCE»**

**BOOK OF PROCEEDING
of International Scientific and Advanced Conference
dedicated to 100 anniversary
Dnipro State Agrarian and Economic University
(1922–2022)**

*Dnipro, Ukraine,
18 May 2022*

PART 2

Dnipro
2022

Редакційна колегія:

Кобець Анатолій Степанович – ректор Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д-р н. з держ. упр., проф. (голова редколегії); *Васільєва Леся Миколаївна* – д-р н. з держ. упр., проф., проф. каф. обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (далі – ДДАЕУ); *Галузіна Людмила Ігорівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. фізіології та біохімії сільськогосподарських тварин ДДАЕУ; *Горчанок Анна Володимирівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. водних біоресурсів та аквакультури ДДАЕУ; *Грицан Юрій Іванович* – проректор з наукової та інноваційної діяльності ДДАЕУ, д-р біол. н., проф.; *Гришко Ганна Миколаївна* – канд. тех. н., н., доц., доц. каф. цивільної інженерії, технологій будівництва і захисту довкілля ДДАЕУ; *Іжболдін Олександр Олександрович* – ст. викл. каф. рослинництва ДДАЕУ; *Онопрієнко Олег Дмитрович* – д-р філософії, доц. каф. теоретичної механіки, опору матеріалів та матеріалознавства ДДАЕУ; *Ситник Світлана Анатоліївна* – начальник відділу науки та інновацій ДДАЕУ, д-р с.-г. н., доц.; *Сітковська Алла Олександрівна* – канд. екон. н., доц., доц. каф. економіки ДДАЕУ; *Чернікова Наталія Семенівна* – канд. іст. н., доц., доц. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Щенова Діана Романівна* – канд. пед. н., доц., зав. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Sergio Ponsá Salas* – PhD in Environmental Science and Technology, Director of Beta Technological Center and Coordinator of BETA Research Group, Spain; *Maria Gispert* – D. Sc. (Agriculture), Department of Chemical Engineering, Agriculture and Food Technology, Polytechnic School of the University of Girona, Spain; *Hynek Roubik* – PhD, assoc. prof., Group leader of Biogas Research Team, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic; *Cengiz Koç* – PhD in Architecture, prof., Department of City and Regional Planning, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey; *Maciej Chowaniak* – PhD, Department of AgroTechnology and AgroEcology, University of Agriculture in Krakow, Poland; *Concha Castiñeira* – Madrid, International Relations Office, University of Cordoba, Spain.

Теоретичні та практичні питання аграрної науки : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 18 травня 2022 р. : у 2 ч. / за заг. ред. А. С. Кобця. Дніпро, 2022. Ч. 2. 344 с.

Збірник матеріалів конференції акумулює результати обговорення наукової інституціоналізації системної науки – агрології та здобутків аграрної науки та освіти і супутніх галузей знань, викладених у формі тез доповідей та статей учасників заходу, проведеного з нагоди 100-річного ювілею ДДАЕУ.

Збірник складається з двох частин. У другій частині розміщено матеріали роботи секцій: гуманітаристика аграрної сфери; аграрна економіка та управління; інновації агровиробництва; менеджмент та логістика агрооб'єднань; водні біоресурси та аквакультура; рекреаційне природокористування; біотехнології.

Рекомендовано для викладачів закладів освіти, наукових співробітників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників та всіх небайдужих до питань розвитку аграрної науки та аграрного сектору в цілому.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

Editorial committee:

Anatolii Kobets, Rector of the Dnipro State Agrarian and Economic University, Doctor of Science in Public Administration, professor (*Chairman*); *Lesia Vasilieva*, Doctor of Science in Public Administration, professor, Department of Accounting, Taxation, and Financial&Economic Security Management, Dnipro State Agrarian and Economic University (further – DSAEU); *Liudmyla Galuzina*, PhD in Agriculture, associate professor, Department of Physiology and Biochemistry of Farm animals, DSAEU; *Anna Gorchanok*, PhD in Agriculture, associate professor, Department of Biorecources and Aquaculture, DSAEU; *Yurii Grytsan*, Vice-Rector on Research and Innovation, DSAEU, Doctor of Science in Biology, professor; *Hanna Hryshko*, PhD in Technical Sciences, associate professor, Department of Civil Engineering, Technologies of Construction and Environmental Protection, DSAEU; *Oleksandr Izhboldin*, senior teacher, Department of Plant-Growing, Dnipro State Agrarian and Economic University; *Oleg Onopriienko*, PhD, associate professor, Department of Theoretical Mechanics, Resistance of Materials and Materials Science, DSAEU; *Svitlana Sytnyk*, Head of Research and Innovation Office, DSAEU, Doctor of Science in Agriculture, associate professor; *Alla Sitkovska*, PhD in Economics, associate professor, Department of Economics, DSAEU; *Natalia Chernikova*, PhD in History, associate professor, Department of Philosophy, Sociology and History, DSAEU; *Diana Shchepova*, PhD in Pedagogy, Head of the Department of Philosophy, Sociology and History, DSAEU; *Sergio Ponsá Salas*, PhD in Environmental Science and Technology, Director of Beta Technological Center and Coordinator of BETA Research Group, Spain; *Maria Gispert*, Doctor of Science (Agriculture), Department of Chemical Engineering, Agriculture and Food Technology, Polytechnic School of the University of Girona, Spain; *Hynek Roubik*, PhD, associate professor, Group leader of Biogas Research Team, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic; *Cengiz Koç*, PhD in Architecture, professor, Department of City and Regional Planning, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey; *Maciej Chowaniak*, PhD, Department of AgroTechnology and AgroEcology, University of Agriculture in Krakow, Poland; *Concha Castiñeira* Madrid, International Relations Office, University of Cordoba, Spain.

Theoretical and Applied issues of Agricultural Sciences: book of proceeding of the International Scientific and Advanced Conference, Dnipro, 18 May 2022. Two Part. Editor Anatolii Kobets. Part 2. 344 p.

Book of proceeding contain the result and achievements of agrarian sciences, education and related industries. Scientific results are presented as an abstracts and articles of the conference participants.

Book of proceeding consist of two parts. In the Part 2 there are works of section: Humanities in Agriculture; Agrarian Economy and Management; Innovation in Agrarian Production; Management and Logistic of Agrarian Enterprises; Water Biorecources and Aquaculture; Recreational Nature Management; Biotechnology.

Recommended for lectors, researchers, students, practitioners and all those who care about the development of agricultural science and the agricultural sector.

The articles are published in the author's edition by the original language. The authors are responsible for the literacy, authenticity of quotations, certainty of facts and references. Reprint of materials required a link.

ЗМІСТ / CONTENT

ГУМАНІТАРИСТИКА АГРАРНОЇ СФЕРИ / HUMANITIES IN AGRICULTURE

<i>Бровко Д. Е.</i> Фізичне виховання в університетах в рамках Європейської інтеграції: освітній аспект.....	12
<i>Zhetanova O. A.</i> Using Technology «Turning Training» in Agrarian University....	14
<i>Заболотська І. О.</i> Досвід впровадження дуальної форми здобуття професійної освіти у Франції.....	15
<i>Іващенко О. О.</i> Особливості фізичного виховання здобувачів вищої освіти Дніпровського державного аграрно-економічного університету в умовах дистанційного навчання.....	18
<i>Казакевич О. І.</i> Міждисциплінарна інтеграція дисциплін у професійній підготовці здобувачів вищої освіти.....	20
<i>Карпова С. Г.</i> Філософські дискурси ґрунтознавства.....	21
<i>Куниця О. П.</i> Формування лідерських компетенцій засобами фізичного виховання у здобувачів вищої освіти ДДАЕУ	24
<i>Lukatska Ya. S.</i> Interactive technologies for creating an adaptive developmental communicative environment for teaching foreign students.....	26
<i>Масур Г. С.</i> Поняття «модель» та «моделювання» в умовах навчання	28
<i>Мишустя А. О.</i> Українська господарська академія в Подєбрадах (1922-1935 рр.) – вища аграрна школа в міжвоєнній Чехословачинні	30
<i>Nazarenko O. V.</i> University website as an element of popularization of educational services.....	32
<i>Pantileienko K.</i> New challenges in teaching EFL in agricultural institutions of Ukraine.....	35
<i>Піддубцева О. І.</i> Сучасні підходи до формування готовності майбутніх аграріїв до іншомовного професійно орієнтованого спілкування.....	38
<i>Прокопов В. Ю.</i> Сучасна українська історіографія розвитку аграрної освіти на Придніпров'ї ХІХ–ХХ ст.	41
<i>Прядка М. О., Ковтун Б. І.</i> Фізичне виховання в закладах вищої освіти: глобальний аспект.....	43
<i>Резунова О. С.</i> Формування граматичної компетентності здобувачів аграрних закладів вищої освіти на заняттях з іноземної мови.....	46
<i>Семак Л. А.</i> Словотвірні особливості українськомовних агрономічних термінів	47
<i>Солоділова О. В.</i> Екосвідомість як базова частина світогляду аграрія.....	49
<i>Стасюк Т. В.</i> Технології навчання фахівців-аграріїв англійської мови.....	50
<i>Stukalo O. A.</i> Professional communication of future veterinarians.....	52

<i>Макарчук О. Г.</i> Роль прогнозування у прийнятті управлінських рішень в аграрній сфері	148
<i>Масляєва О. О.</i> Особливості функціонування ринку землі	150
<i>Масюк Ю. В., Бровко Л. І.</i> Особливості страхування фінансових ризиків	152
<i>Мачак Т. О.</i> Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах нестабільності	154
<i>Мельник Л. Л.</i> Концентрація виробництва в сільському господарстві як результат його розвитку	155
<i>Міньковська А. В.</i> Організаційні засади обліку суб'єктів малого підприємництва.....	157
<i>Мороз С. І.</i> Включення цифрових сервісів до автоматизованого робочого місця фахівця аграрного сектора	159
<i>Нужна С. А.</i> Застосування інноваційних методів аналізу даних діяльності аграрних підприємств	160
<i>Оганісян А. А.</i> Структурна корекція агробізнесу в умовах переходу до «зеленої» економіки	161
<i>Олійник О. О.</i> Фінансовий механізм в управлінні сільськогосподарських підприємств	164
<i>Остапенко І. О., Трачук С. Ю.</i> Забезпечення енергоефективності аграрної сфери в умовах сталого розвитку.....	165
<i>Павленко О. П., Позичук М. Г.</i> Актуальні проблеми страхового захисту банківської сфери України.....	166
<i>Павлова Г. Є., Халатур С. М.</i> Методологічні основи формування та інструменти аналізу витрат на підприємстві.....	168
<i>Пастернак Л. Ф.</i> Правове регулювання державного управління у сфері земельних відносин.....	171
<i>Переверзева А. В., Волков В. П.</i> Європейські стратегічні орієнтири управління якістю ґрунтів: досвід для України.....	174
<i>Погорелова Т. П.</i> Сутність суттєвості в аудиті фінансової звітності.....	176
<i>Полегенька М. А.</i> Цифровізація агропромислового виробництва.....	178
<i>Приходько Є. І.</i> Інструментарій подолання економічних кризових станів комерційних банків	180
<i>Приходько І. П.</i> Моделювання комплексного механізму використання вторинних ресурсів.....	182
<i>Рибак О. М.</i> Система управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства	185
<i>Саванчук Т. М.</i> Управлінський облік загальногосподарських витрат в системі прийняття управлінських рішень	187
<i>Савенко О. А.</i> Стиль управління як основний інструмент формування сприятливого соціально-психологічного клімату колективу підприємства	189

досягнення оптимального рівня концентрації сільськогосподарського виробництва, розв'язання якої зводиться до визначення раціональних розмірів аграрних підприємств різної спеціалізації з урахуванням їх юридичного статусу і вітчизняних зональних особливостей [2, с. 27].

Отже розміри агропідприємств – це важливий фактор, який позитивно впливає на їхню ефективність. Саме це зумовлює той факт, що у сільськогосподарському виробництві має місце концентрація виробництва.

Можна визнавати чи заперечувати наявність об'єктивного економічного закону «переваг великих підприємств порівняно з малими». Але практика свідчить про те, що розвитку світового сільського господарства притаманна концентрація виробництва, яка зумовлена перевагами великих агроструктур. Водночас у сільському господарстві рівень концентрації виробництва значно поступається промисловості і деяким іншим галузям економіки. Об'єктивно він не може призвести не тільки до появи монополій, а й олігополій. Практично у всіх економічно високорозвинених країнах вже сформований пріоритетний сектор великотоварних агроструктур, який є основою забезпечення їхньої продовольчої безпеки. Поряд з ним залишається сектор дрібних, малих і середніх агрогосподарств. Його збереження значною мірою пояснюється соціальними аспектами аграрної сфери економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ : КНЕУ, 2015. 783 с.
2. Артеменко І. С. Теоретико-методичні основи концентрації виробництва на підприємствах агропромислового комплексу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». 2016. № 1 (29). С. 23–28.

*Альона Мінковська
(Дніпро, Україна)*

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Малі підприємства для реєстрації господарських можуть використовувати будь яку форму ведення бухгалтерського обліку: журнально-ордерну; журнал-головну; просту; спрощену та автоматизовану.

Найчастіше малі підприємства використовують просту або спрощену форму бухгалтерського обліку, яка рекомендована методичними рекомендаціями із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (далі – Методрекомендації № 422) [1].

До основних умов використання реєстрів бухгалтерського обліку для малих підприємств за Методрекомендаціями № 422 відносять:

- суб'єкт підприємницької діяльності повинен належати до суб'єктів малого підприємництва відповідно до чинного законодавства або бути юридичною

особою (крім бюджетних установ), яка не займається підприємницькою (комерційною) діяльністю;

- застосування як спрощеного, так і загального Плану рахунків бухгалтерського обліку;

- складання фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [2].

Проста форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами з незначним документообігом (кількістю господарських операцій за місяць не більше 100), що здійснюють діяльність із виконання не матеріаломістких робіт і послуг. В обліку передбачає використання Журналу обліку господарських операцій. Для аналітичного обліку розрахунків із оплати праці, з дебіторами і кредиторами малі підприємства використовують Відомість 3-м, підсумкові дані якої заносяться в Журнал обліку господарських операцій з позначенням в графі 3 «Відомості 3-м».

Первинні документи (розрахунки), що послужили підставою для записів в Журналі, додаються і нумеруються в порядку записів з відміткою «Документи до Журналу обліку господарських операції за_місяць 20_року». Журнал ведеться щомісячно.

Спрощена форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами, якщо не виконуються умови для застосування простої форми бухгалтерського обліку та кількістю господарських операцій за місяць не більше 300 або за власним вибором суб'єкта господарювання. Вона передбачає узагальнення інформації про господарські операції в п'яти Відомостях та Оборотно-сальдовій відомості. Сума будь-якої операції відображається у відомості обліку за рахунком, що кредитується, в графі рахунку, що дебетується, і одночасно (за сумою операції або загальним підсумком оборотів за місяць) у відомості обліку за рахунком, що дебетується, з вказівкою кореспондуючого рахунку.

Підсумкові записи з відомостей переносяться в оборотно-сальдову відомість, яка використовується для узагальнення даних реєстрів бухгалтерського обліку за кожним рахунком бухгалтерського обліку.

Інформація про господарські операції підприємства за звітний період (місяць, квартал, рік) з облікових реєстрів використовується для складання фінансової звітності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Наказ міністерства фінансів від 25.06.2003 № 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>.